

Una història de la lluita naturalista als Aiguamolls

► El llibre «Escola de Radicals» explica la batalla prèvia al reconeixement del Parc Natural

AIDA VILAR CASTELLÓ DEMPÚRIES

■ L'Alt Empordà ha destacat des de sempre per tenir una postura molt ferma, vorejant la radicalitat, pel que fa a la defensa del territori. Tot el volum de gent que s'ha implicat al llarg del temps en mobilitzacions en relació amb la preservació del medi han fet que aquest sigui, precisament, un dels valors definitoris de la gent de la nostra comarca.

Escola de Radicals és el nou llibre coral de l'editorial Brau en què, entre moltes altres de similars, s'explica la problemàtica històrica que hi ha hagut amb els Aiguamolls de l'Empordà. Després de morir Franco, l'any 1975, a la societat, van començar a aflorar reivindicacions fins aleshores silenciades a contracor. Va ser en aquell moment en què van començar a sorgir les primeres persones que es posicionaven en contra de la idea de tirar endavant la urbanització de Port Llevant, que hauria estat situada dins de l'actual parc natural. «Aquesta va ser la primera idea de protecció del medi que es va sentir arreu del país, juntament amb Sa Dragonera de Mallorca», explica l'editor del llibre, Jènar Fèlix.

L'any 1977, un grup de persones sensibilitzades amb aquesta situació organitza una acampada als aiguamolls de l'Empordà per aturar aquesta obra. El 1978, un grup de defensa dels aiguamolls es posa davant de les màquines d'obra i les aturen. A tot això li van seguir multitud de manifestacions i reivindicacions diverses.

«Va ser la primera idea de protecció del medi que se sentia al país, juntament amb Sa Dragonera de Mallorca»

Els encausats i el grup que els donava suport estaven segurs que lluitar per la preservació d'un espai no era delictiu

En especial, al llibre, s'explica que va haver-hi una campanya reivindicativa, inscrita al Congrés de Cultura Catalana, amb el lema *Els últims Aiguamolls de l'Empordà en perill*, que va afectar la sensibilitat del país en general, i va sumar gent a la lluita.

En aquell moment, la CIMA va intentar actuar a la zona, i un dels arguments als quals es va acollir per preservar l'espai és que havia estat catalogat pel difunt general com a *paraje pintoresco* des dels anys 60.

L'any 1984 es va produir un dels fets més decisius d'aquest procés, i és que quatre campistes inculcats -Jordi Sargatal, Igor Grabulosa, David Suñer i Ignasi Roca- es van declarar culpables quan els porten a judici davant la Guàrdia Civil de Sant Pere Pescador. Ells, i el grup de més de cinquanta persones que els donava suport, estaven segurs que lluitar per la preservació d'un espai no era delictiu. I, finalment, les autoritats els van donar la raó.

Al final van absoldre els quatre acusats, i un temps més tard van atorgar la catalogació de Parc Natu-

Primera ocupació dels Aiguamolls el mes d'agost de 1977.

tural a la zona dels Aiguamolls de l'Empordà.

36 autors i un any de gestació

El llibre *Escola de Radicals* està repartit en sis capítols: «el paisatge pensat», que són articles teòrics que expliquen el marc social, territorial i geogràfic; «el paisatge publicat», on es recullen articles de premsa des dels anys 60 fins ara; «el paisatge explicat», amb entrevistes a gent que tradicionalment ha tingut més a veure amb preservació del territori; «el paisatge viscut», on es mostren fotografies representatives de moments de lluita pel medi; «el paisatge intervengut», on s'expliquen els espais i temes que han estat més conflictius al llarg del temps; i «el paisatge reivindicat», que és una crònica gràfica de les problemàtiques modernes intervingudes.

En total, al relat hi han intervingut 36 autors amb rols diferents, i el procés de creació s'ha allargat més d'un any. A part de la protecció dels aiguamolls, al llibre també es parla d'altres actuacions que van conformar les primeres onades de reivindicació del territori,

Manifestació per salvar dels Aiguamolls a la Rambla de Figueres.

a l'Alt i al Baix Empordà, com ara la creació d'Empuriabrava a finals dels anys 60; dels parcs èdics de la Jonquera; de la urbanització que es volia fer a cap de Creus; la reivindicació de l'Albera, a les Gavarres; les antenes de la ràdio de Pals; o actuacions al cap Norfeu o al golf de Vilanera, entre altres.

Tots aquests projectes s'han tirat endavant per grup de persones que s'han unit perquè estan sen-

sibilitzades amb la problemàtica, o bé entitats com ara Salvem l'Empordà, i Sos Costa Brava, que segueixen en peu de guerra.

Com diu Fèlix, «a una persona que vol crear una urbanització de 40.000 habitants, no li plantes cara amb una espelma.» I té raó. A l'Alt Empordà, s'ha sabut contraatacar gràcies a l'enginy, la fermesa i el suport social de l'escola de radicals.